

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DIH-74-127/(8)/12/CS

Warszawa, dn. 14 lutego 2013 r.

DECYZJA DIH – 2 Nr 14/2013

Na podstawie art. 24 ust. 1, 4 i 5 w związku z art. 12 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w sprawie zobowiązania kontrolowanego do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki oleju napędowego niespełniającego wymagań jakościowych, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązuje przedsiębiorcę „LUKOIL POLSKA” SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Warszawie, do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty **1476 zł** – łączny koszt badania z VAT (słownie: tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki oleju napędowego o numerze 0957/12/8470.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 12 października 2012 r. (k. 1) Śląski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej przekazał Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów protokół kontroli wraz z materiałami kontroli przeprowadzonej na stacji paliw nr 58 w Gliwicach, przy ul. Pszczyńskiej 100A, należącej do przedsiębiorcy „LUKOIL POLSKA” SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Warszawie (dalej także: „Przedsiębiorca” lub „Strona”). W trakcie kontroli przeprowadzonej w dniu 30 sierpnia 2012 r. (k. 3-5) na ww. stacji paliw, inspektorzy reprezentujący Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej pobrali do badań z partii liczącej 32 831 litrów próbki oleju napędowego, tj. próbkę numer 0957/12/8470 i próbkę kontrolną numer 4209/12/8470 w ilości 4 litrów każda, na podstawie protokołu pobrania próbek paliw nr 001604 (k. 6-8).

Następnie inspektorzy reprezentujący Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, przekazali próbkę oleju napędowego do akredytowanego, niezależnego laboratorium Polcarg International Sp. z o.o. w Szczecinie, według protokołu przyjęcia do badania nr 109/2012 (k. 10).

Badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Polcargio International Sp. z o.o. w Szczecinie (protokół z badań nr 9C-3247-12) (k. 11-12) wykazały, że oferowany w dniu kontroli olej napędowy (o numerze próbki 0957/12/8470), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w obowiązującym w dniu kontroli § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2008 r. Nr 221, poz. 1441 ze zm.), zwanego dalej: „rozporządzeniem”, z uwagi na zaniżoną odporność na utlenianie, której wynik badania wyniósł 13,4 h, przy wymaganiach jakościowych min. 20 h.

W toku kontroli w dniu 18 września 2012 r. (k. 15-17), inspektorzy reprezentujący Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, poinformowali Stronę o wynikach badań próbki oleju napędowego pobranego w dniu 30 sierpnia 2012 r. o numerze 0957/12/8470 oraz poinformowali o możliwości złożenia wniosku o badanie próbki kontrolnej. Strona nie skorzystała z możliwości złożenia wniosku o zbadanie próbki kontrolnej oleju napędowego nr 4209/12/8470. Egzemplarz protokołu z badań nr 9C-3247-12, doręczono Stronie listem poleconym w dniu 10 września 2012 r.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów mając na uwadze wyniki badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez akredytowane, niezależne laboratorium Polcargio International Sp. z o.o. w Szczecinie, zgodnie z art. 61 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), pismem z dnia 16 listopada 2012 r., powiadomił Przedsiębiorcę, jako stronę postępowania, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie dotyczącej ustalenia wysokości należności pieniężnej stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbek oleju napędowego oraz zobowiązania przedsiębiorcy do jej uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych.

Strona skorzystała z przysługującego jej prawa i w dniu 28 listopada 2012 r., stawiła się w siedzibie Urzędu na przegląd akt sprawy. Ponadto pismem z dnia 30 listopada 2012 r. Przedsiębiorca wniósł o nieobciążanie „LUKOIL POLSKA” SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Warszawie, kwotą stanowiącą równowartość kosztów przeprowadzonych badań. Swój wniosek, Strona uzasadniała prawidłowymi wynikami badań oleju napędowego pobranego w późniejszym okresie czasu na kontrolowanej stacji paliw, pracami nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2008 r. Nr 221, poz. 1441 ze zm.) w zakresie wymagań dotyczących parametru – odporność na utlenianie oraz wątpliwościami co do miarodajności badania przedmiotowego parametru przez laboratorium Polcargio International Sp. z o.o. w Szczecinie.

Pismem z dnia 14 grudnia 2012 r. Prezes UOKiK zwrócił się do laboratorium Polcargó International Sp. z o.o. w Szczecinie z zapytaniem, czy wyniki badań próbki o numerze 0957/12/8470, mieszczą się w granicach powtarzalności dla metody według której dokonano oznaczenia.

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2012 r. Prezes UOKiK przedłużył termin zakończenia przedmiotowego postępowania do dnia 14 stycznia 2013 r.

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2013 r. Prezes UOKiK ponownie przedłużył termin zakończenia przedmiotowego postępowania do dnia 14 lutego 2013 r. oraz w związku z uzyskaną odpowiedzią z laboratorium Polcargó International Sp. z o.o. w Szczecinie, poinformował Stronę, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził:

Przedsiębiorca „LUKOIL POLSKA” SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Warszawie, wprowadził do obrotu olej napędowy niespełniający wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych, wydanym na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz.U. Nr 169, poz. 1200 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw”.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, paliwa transportowane, magazynowane, wprowadzane do obrotu oraz gromadzone w stacjach zakładowych powinny spełniać wymagania jakościowe określone dla danego paliwa, ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw zabrania się transportowania, magazynowania, wprowadzania do obrotu oraz gromadzenia w stacjach zakładowych paliw ciekłych, jeżeli nie spełniają wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 lub art. 6 ust. 3 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Opierając się na wynikach badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez akredytowane, niezależne laboratorium Polcargó International Sp. z o.o. w Szczecinie, Prezes UOKiK stwierdził, że pobrana w dniu 30 sierpnia 2012 r. próbka oleju napędowego (o numerze 0957/12/8470), nie spełniała wymagań jakościowych określonych w obowiązującym w dniu kontroli § 1 pkt 2 rozporządzenia, z uwagi na zaniżoną odporność na utlenianie, której wynik badania wyniósł 13,4 h, przy wymaganiach jakościowych min. 20 h.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych określonych w ustawie, Zarządzający zobowiązuje kontrolowanego, w drodze decyzji, do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań. Stosownie do przepisu art. 12 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, zarządzającym jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Odnosząc się do zarzutów Strony podniesionych w piśmie z dnia 30 listopada 2012 r., należy na wstępie wyjaśnić, iż celem jaki legł u podstaw wydania ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw – jest ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania paliw na środowisko oraz zdrowie ludzi (art. 1). Dla realizacji tego celu został stworzony system monitorowania i kontrolowania jakości paliw (art. 11) mający za cel przeciwdziałanie transportowaniu, magazynowaniu, wprowadzaniu do obrotu paliw niespełniających wymagań jakościowych określonych w odrębnych przepisach. Do zadań systemu należy m.in. kontrolowanie jakości paliw u przedsiębiorców. Systemem zarządza Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (art. 12), zaś czyni to przy pomocy Inspekcji Handlowej. W toku postępowania inspektorzy Inspekcji Handlowej pobierają dwie próbki paliwa (art. 17), a następnie sporządzają protokół pobrania próbki (art. 20 ust. 1). Próbkę przekazywane są do akredytowanego laboratorium (art. 20). Przepis art. 24 ust. 1 omawianej ustawy, w sytuacji gdy badania wykazały, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych, obliguje zarządzającego systemem do zobowiązania kontrolowanego w drodze decyzji do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań. Nie sposób pominąć także faktu, iż Stronie przysługiwało prawo do złożenia wniosku o zbadanie próbki kontrolnej, z którego to prawa Strona nie skorzystała, pomimo prawidłowego pouczenia w tym zakresie. W sytuacji gdyby badania próbki kontrolnej wykazały, iż paliwo spełnia wymagania jakościowe, nie doszłoby do wszczęcia niniejszego postępowania, a tym samym Przedsiębiorca nie byłby zobligowany do zwrotu kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki oleju napędowego o numerze 0957/12/8470. Podsumowując należy zauważyć, iż w niniejszej sprawie poza sporem pozostaje fakt, że paliwo nie spełniało wymagań jakościowych. A zatem, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wydając decyzję o zobowiązaniu przedsiębiorcy do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań wykonuje swój ustawowy obowiązek.

Biorąc powyższe pod uwagę, a zarazem odnosząc się do argumentów Strony dotyczących prac międzynarodowych gremiów nad zastąpieniem metody badawczej wg. normy PN-EN 15751, czy też ewentualnych prac nad nowelizacją rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych, należy zauważyć, iż powyższe argumenty nie mają znaczenia dla sprawy, gdyż badania laboratoryjne są prowadzone w oparciu o obowiązujące w dacie kontroli przepisy. Także Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaje decyzje w oparciu o obowiązujące w dacie kontroli przepisy, wskazane w treści niniejszej decyzji. Metoda badawcza wg. normy PN-EN 15751

jest przywołana w załączniku do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie metod badania jakości paliw ciekłych (Dz.U. Nr 55, poz. 332), jako jedna z dwóch metod badania parametru – odporność na utlenianie. Faktem jest, iż w załączniku do rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych, metoda ta jest określana mianem dodatkowego wymagania dla oleju napędowego zawierającego powyżej 2% estru metylowego (FAME), lecz badany olej napędowy zawierał powyżej 2% estru metylowego (FAME), co skutkowało zastosowaniem omawianej metody badawczej.

Odnosząc się do treści protokołów z badań próbek pobranych w dniu 11 września 2012 r., które zostały zbadane w laboratorium J.S. Hamilton Poland Ltd. Sp. z o.o. w Gdyni, trzeba wyraźnie podkreślić, iż przedmiotowe postępowanie dotyczy zwrotu kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki oleju napędowego o numerze 0957/12/8470, która została pobrana w toku kontroli w dniu 30 sierpnia 2012 r. Tym samym, należy stwierdzić, iż protokoły z badań próbek pobranych w dniu 11 września 2012 r., nie mają związku przedmiotowego z toczącym się postępowaniem, szczególnie, że jak Strona sama podkreśla po 30 września 2012 r. na kontrolowaną stację paliw zrealizowano jeszcze dwie dostawy paliwa. Wypada w tym miejscu ponownie zauważyć, iż w toku kontroli inspektorzy pobierają wyłącznie dwie próbki (próbki i próbkę kontrolną), zaś ocena jakości paliwa odbywa się wyłącznie poprzez badanie tych próbek, tj. próbki do badań, a próbki kontrolnej tylko na wniosek Strony, co oznacza, że przy ocenie jakości nie brane są pod uwagę żadne inne próbki poza tymi dwiema, a w niniejszej sprawie tylko jedna – próbka do badań, gdyż Przedsiębiorca nie wniósł o zbadanie próbki kontrolnej.

Odnosząc się do kwestionowania miarodajności wyników badań parametru odporność na utlenianie przez laboratorium Polcargo International Sp. z o.o. w Szczecinie, należy wyjaśnić, iż omawiany parametr, był badany w ramach podwykonawstwa przez laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego w Płocku, które posiada akredytację AB 297 w zakresie badania odporności na utlenianie. Fakt wykonania badania omawianego parametru przez ww. podwykonawcę, jak również posiadanie przez niego akredytacji, wynika wprost z treści protokołu z badań nr 9C-3247-12, będącego w posiadaniu Strony. Wypada w tym miejscu dodać, iż parametr odporność na utlenianie wg PN-EN 15751 mieścił się w granicach powtarzalności dla metody, według której dokonano oznaczenia.

Mając na względzie sugestie Strony, iż Inspekcja Handlowa odstąpiła od dokonywania badań przez laboratorium Polcargo International Sp. z o.o. w Szczecinie z uwagi na niską powtarzalność badań przeprowadzanych w tym laboratorium, należy stwierdzić, iż zarzut ten jest całkowicie bezprzedmiotowy, bowiem nie ma on związku z toczącym się postępowaniem. Inspekcja Handlowa, wbrew twierdzeniom Przedsiębiorcy nie mogła odstąpić od umowy z laboratorium Polcargo International Sp. z o.o., gdyż nie była stroną tej umowy. Stroną umowy był natomiast Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ale i w wypadku tego organu, nie miało miejsce odstąpienie od umowy. Laboratoria, które wykonują badania paliw ciekłych są wyłaniane w drodze przetargu

nieograniczonego, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (j.t. Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.). Z laboratorium, które zostanie wyłonione w drodze przetargu nieograniczonego zgodnie z przepisami ustawy - Prawo zamówień publicznych, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zawiera umowę na czas określony. W przypadku laboratorium Polcarga International Sp. z o.o. w Szczecinie, w 2012 r. zawarto umowę obowiązującą do dnia 31 października 2012 r. W toku kolejnego przetargu wyłoniono inne laboratorium.

Mając powyższe na względzie, należy jeszcze raz podkreślić, iż stwierdzenie dotyczące „odstąpienia od dokonywania badań przez laboratorium Polcarga International Sp. z o.o. z uwagi na niską powtarzalność badań przeprowadzanych w tym laboratorium” nie znajdują potwierdzenia w stanie faktycznym sprawy. Jak wykazano powyżej Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie odstąpił od dokonywania badań w ww. laboratorium z uwagi na jakość tych badań, a w sprawie doszło jedynie do wygaśnięcia zawartej umowy, w terminie w niej określonym. Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie są znane również jakiegokolwiek okoliczności, które wskazywałyby na niską powtarzalność badań wykonywanych przez laboratorium Polcarga International Sp. z o.o.. Laboratorium to posiada – podobnie jak inne laboratoria, w których badane są próbki paliw – stosowną akredytację, wydaną przez Polskie Centrum Akredytacji. Faktem jest, iż laboratorium Polcarga International Sp. z o.o. nie posiada akredytacji na badanie parametru odporność na utlenianie, ale może ono – zgodnie z umową zawartą z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów - podzlecać wykonanie badania tego parametru innemu laboratorium, posiadającemu stosowną akredytację, o czym była mowa powyżej. Ponownie należy zatem podkreślić, iż laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego w Płocku, posiada akredytację AB 297 w zakresie badania odporności na utlenianie. Warunkiem uzyskania akredytacji jest m.in. udział w badaniach biegłości, czy też porównanie wyniku z innego akredytowanego laboratorium, w którym uzyskano pozytywny wynik badań porównawczych.

W związku z powyższym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, zobowiązuje Przedsiębiorcę, do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki oleju napędowego (nr 0957/12/8470), w wysokości 1476 zł (łącznie koszt badania z VAT). Zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił wysokość należności pieniężnej na podstawie faktury zbiorczej nr DL/93/2012, wystawionej w dniu 5 września 2012 r. przez Polcarga International Sp. z o.o. w Szczecinie, za badanie próbek paliw ciekłych oraz załącznika nr 1 do faktury nr DL/93/2012, (w poz. 70 - za badanie próbki nr 0957/12/8470) – 1476 zł (łącznie koszt badania z VAT).

Na podstawie art. 24 ust. 5 ww. ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw w związku z art. 2 § 2 i art. 47 § 1 Ordynacji podatkowej (j.t. Dz.U. z 2012 r. poz. 749), oraz art. 130 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), Przedsiębiorca,

jest obowiązany uiścić ww. należność pieniężną na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O WARSZAWA Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000 w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, a w przypadku złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji utrzymującej w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony i Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Pouczenie:

Na podstawie art. 127 § 3 w zw. z art. 5 § 2 pkt. 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, oraz w zw. z art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego od niniejszej decyzji stronie nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z niniejszej decyzji może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Wiceprezes

Małgorzata Kozak

Otrzymuje:

R.pr. Dariusz Kossakowski, ul. Stawki 2A m. 1, 00-193 Warszawa.